

Euthanasie: informatie voor patiënten en hun naasten

Deze folder is bedoeld voor mensen die meer informatie willen over euthanasie om te ontdekken of dat past bij hun eigen situatie of om er vragen over te kunnen stellen bij een eigen arts. Deze folder zal uitleg geven wat euthanasie is, hoe dat verband houdt met uitzichtloos en ondragelijk lijden, hoe een euthanasie traject er uit ziet en wanneer iemand euthanasie kan overwegen.

Wat is euthanasie?

Bij euthanasie wordt op nadrukkelijk eigen verzoek van een patiënt, die ondragelijk en uitzichtloos lijdt, het leven van die patiënt door een arts beëindigd. Dit gebeurt door het toedienen van een dodelijke medicatie door een arts, dat via een infuus of via een drankje toegediend kan worden.

Waarom vragen mensen om euthanasie?

Er zijn verschillende redenen waarom mensen om euthanasie vragen. Sommige mensen vragen om euthanasie omdat zij ernstig ziek zijn of omdat zij erge pijn hebben wat niet meer op een andere manier behandeld kan worden. Andere omdat zij erg benauwd zijn of angstig zijn voor de toekomst. Vast staat in ieder geval dat een patiënt ondragelijk en uitzichtloos te lijden heeft aan de klachten waarvoor ze om euthanasie vragen en er geen andere alternatieven meer zijn voor een ander perspectief.

Hoe vraagt u om euthanasie?

Als u euthanasie wilt, kunt u dat aan uw arts vragen. De arts zal meerdere keren met u in gesprek gaan en aan u vragen waarom u euthanasie wilt. De arts zal vragen waarom u lijdt en zal kijken of er andere mogelijkheden zijn dan euthanasie om uw lijden te verminderen. Het is aan de arts om te beoordelen of u in uw situatie daadwerkelijk uitzichtloos en ondragelijk lijdt. Als uw arts zeker weet dat u er goed over heeft nagedacht, de euthanasie wilt en uw arts zelf bereid is om een euthanasie uit te voeren, dan zal uw arts een SCEN-arts* inschakelen om nogmaals met u te praten. Deze SCEN-arts zal dan nogmaals beoordelen of er sprake is van een situatie waarin u uitzichtloos en ondragelijk lijdt zonder alternatieven voor een ander perspectief.

**(een onafhankelijke arts die opgeleid is om euthanasieverzoeken te beoordelen)*

Wat zijn de regels bij euthanasie?

De arts moet zich aan de regels van de euthanasiewet houden, want anders is hij strafbaar.

De regels zijn onder andere:

- U moet zelf om euthanasie vragen. Iemand anders kan dit niet voor u doen, ook niet uw partner of kinderen. U en u alleen mag hier om vragen. U moet weten waar u voor kiest (het moet gaan om een vrijwillig en weloverwogen verzoek).
- Er moet sprake zijn van ernstig lijden en er moet geen andere manier zijn om dit ernstige lijden te verhelpen (uitzichtloos en ondraaglijk lijden).
- De arts zal met u praten over uw euthanasieverzoek, om te beoordelen of dit aan de wettelijke kaders voldoet en uw situatie binnen het wettelijke kader past.
- Er zal ook een onafhankelijke arts (SCEN-arts*) met u praten. Ook de SCEN-arts zal beoordelen of u goed over uw euthanasieverzoek heeft nagedacht en of uw eigen arts zich aan de regels van het wettelijke kader houdt.
- Uw eigen arts die euthanasie uitvoert meldt dit bij een speciale commissie. Die commissie beoordeelt na de euthanasie nogmaals of uw eigen arts zich aan de wettelijke kaders heeft gehouden.

Bij welke arts kan u terecht en euthanasie is geen recht

Artsen op verschillende plekken kunnen met u het gesprek aan gaan over euthanasie. Denk hierbij aan uw huisarts, uw hoofdbehandelaar in het ziekenhuis of een andere arts die een behandelrelatie met u heeft. Het is belangrijk dat u het gesprek aan gaat met uw arts om te onderzoeken of uw arts ook daadwerkelijk bereid is om een euthanasie uit te voeren.

Er zijn artsen die geen euthanasie willen uitvoeren. Euthanasie is dan ook geen recht. Ook als aan alle regels is voldaan, is de arts niet verplicht om euthanasie uit te voeren. Als een arts geen euthanasie wil uitvoeren, moet die dit op tijd tegen u zeggen en u in contact brengen met een arts die hier wel voor open staat. Het is daarom belangrijk dat u zelf bij uw arts het gesprek hierover aan gaat.

Andere mogelijkheden/andere manieren van overlijden

In de laatste levensfase zijn er ook andere manieren waarop u uiteindelijk kan komen te overlijden.

Manieren van overlijden:

- Het staken van de medische behandeling: u kunt afspreken met de arts dat u geen levensverlengende behandeling meer wilt hebben. U beslist samen met de arts dat u geen medicijnen meer wilt om u beter te maken/te genezen. U zal dan uiteindelijk ziek worden van de ziekte waar u geen behandeling meer voor krijgt en zal hier op een natuurlijke manier aan kunnen komen te overlijden.
- U kunt afspreken dat de arts u wel medicatie geeft om de klachten (bijvoorbeeld pijn of benauwdheid) te verminderen. Hierbij wordt de ziekte zelf niet behandeld, maar wel de klachten die de ziekte met zich mee brengt.

- Als u door uw ziekte een korte levensverwachting heeft (van minder dan 2 weken) en de medicijnen om de klachten te verminderen werken niet meer (u blijft bijvoorbeeld benauwd of u blijft pijn hebben ondanks de medicijnen), dan kan een arts ervoor kiezen om uw bewustzijn te verlagen met een slaapmiddel zodat u de klachten niet bewust ervaart. Dit heet palliatieve sedatie. Als patiënt kunt u hier niet zelf voor kiezen. Alleen een arts kan de beslissing maken of dit voor u nodig is.
- Euthanasie: een verzoek van de patiënt tot actieve levensbeëindiging door de arts, zoals te lezen in deze informatie folder.

Overige informatie

Wilt u meer informatie of naar aanleiding van bovenstaande eens in gesprek met een gespecialiseerd zorgverlener over het levenseinde? In Amsterdam UMC kunt u contact opnemen met het Palliatief support team, mail: Palliatiefsupportteam@amsterdamumc.nl.

Wilt u liever een persoonlijke afspraak in Amsterdam UMC op locatie VUmc of locatie AMC? Vraag dan aan uw eigen hoofdbehandelaar of u een doorverwijzing kan krijgen voor het Palliatief support team en dan zullen wij een afspraak met u inplannen.

Ligt u opgenomen in het VUmc of het AMC? Vraag dan aan uw verpleegkundige of die contact kan opnemen met het Palliatief support team.